

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

คำนำ

ปราชญ์ชาวบ้านหรือนักคิดท้องถิ่น หรือครูภูมิปัญญาไทยแล้วแต่จะเรียกกัน จะมีมากมายในหลายด้าน แล้วแต่งานที่ท่านปฏิบัติจนบังเกิดผล เป็นผู้มีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติ มีความคิดเข้าระบบ ขอบค้นหา ความจริง ช่างสังเกตและนำสิ่งที่พบเห็นมาเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง สามารถสรุปเป็นบทเรียนได้ ฐานข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นฐานข้อมูลการดำเนินงานและการส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามในเทศบาลตำบลเขาค่ายให้คงอยู่ในท้องถิ่น และสืบสานแก่คนรุ่นหลังต่อไป

สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น พื้นความรู้ความสามารถที่ผ่านกระบวนการคิดโดยใช้สติปัญญาของคน ในท้องถิ่นมีการเรียนรู้และถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งจนเกิดผลดีงาม มีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่

๑. ด้านเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกลั่นกรอง/การปลูกรักษา/การประมง/การป่าไม้ เช่น การทำเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น

๒. ด้านหัตถกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่าย โดยไม่ใช้เครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต เช่น จักสาน งานแกะหนังตะลุง งานทอผ้าด้วยมือ งานเย็บปักถักร้อย งานทำหัวโขน เป็นต้น

๓. ด้านอุตสาหกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต โดยมีเป้าหมายการผลิตสิ่งของเป็นจำนวนมากเพื่อการค้า และรวมถึงงานด้านบริการ เช่น การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป (โต๊ะ/ตู้) การแปรรูปสิ่งต่างๆ จากยางพารา

๔. ด้านการแพทย์แผนไทย คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เช่น การหัตถเวชกรรมไทย (การนวดไทย/การนวดประคบสมุนไพร) การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค การผดุงครรภ์พื้นบ้านโดยหมอตำแยชาวไทยมุสลิม (โต๊ะบีแดด) เป็นต้น

๕. ด้านศาสนาและพิธีกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับศาสนาและพิธีกรรมต่างๆ ของชุมชนนั้นๆ พิธีกรรมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเพณีและวัฒนธรรม มนุษย์ในสังคมที่เจริญแล้วต่างก็มีประเพณี และพิธีกรรมที่เฉพาะของตน พิธีกรรมเป็นเครื่องชี้ถึงความสามัคคีความกลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ของคนในชาติ สำหรับประเทศไทยซึ่งคนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธนั้น พิธีกรรมส่วนใหญ่จึงเกี่ยวข้องกับ เรื่องของศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตร การไหว้พระสวดมนต์การทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อ และหลักการของพุทธศาสนาแทบทั้งสิ้น พิธีกรรมที่เกี่ยวกับศาสนานี้เรียกว่า ศาสนาพิธี

๖. ด้านศิลปกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์ ดนตรี ทัศนศิลป์ การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ เช่น การขับร้องเพลง อีสาว ลำตัด ลิเก หมอลำ มโนรา เป็นต้น

๗. ด้านภาษาและวรรณกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น ภาษาโบราณ ภาษาถิ่น หนังสือ ตำรา ตำหรับอาหาร งานประพันธ์/บทประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและ ร้อยกรอง เรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน บทเพลงพื้นบ้าน เป็นต้น

๘. ด้านโภชนาการ คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับความสามารถในการเลือกสรรประดิษฐ์ และปรุงแต่งอาหารและยาได้เหมาะสมกับความต้องการของร่างกายในสภาวะการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนผลิตเป็น สินค้าและบริการส่งออกที่ได้รับความนิยมแพร่หลายมาก รวมถึงการขยายคุณค่าเพิ่มของทรัพยากรด้วย

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. ด้านหัตถกรรม

ที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	ภูมิปัญญา
๑	นายบุญจันทร์ ประเสริฐกุล	๙๑/๕ หมู่ที่ ๑๑	การจักสานจากไม้ไผ่
๒	นางสา กิ่งทอง	๓๐ หมู่ที่ ๑๑	การจักสานจากไม้ไผ่
๓	นายสมหวัง สัมมุรัมย์	๕๐ หมู่ที่ ๑๑	การจักสานจากไม้ไผ่
๔	นางทองใบ เมืองปาน	๑๙๘/๔ หมู่ที่ ๓	ไม้กวาดดอกอ้อ
๕	นางบัวลอย เขิดสูงเนิน	๑๑/ หมู่ที่ ๑๑	ไม้กวาดดอกอ้อ
๖	นายไพโร สิงอุดม	๑๓๒ หมู่ที่ ๑๑	ไม้กวาดดอกอ้อ
๗	นางพาน สุขเสริม	๘๓ หมู่ที่ ๑๑	ทอผ้าไหม
๘	นางบัวลา ใจปลื้ม	๓๙ หมู่ที่ ๑๑	ทอผ้าไหม
๙	นางประนอม มณีรัตน์	๑๕๑ หมู่ที่ ๑๑	ทอผ้าไหม

๒. ด้านการแพทย์

ที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	ภูมิปัญญา
๑	นาย จันทรพล ไชยประภา	๙๑/๕ หมู่ที่ ๒	นวดแผนไทย
๒	นางสาวดวงสมร ขนอม	๔๔ หมู่ที่ ๑๑	ยาสมุนไพรรักษาโรค

๓. ด้านการเกษตร

ที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	ภูมิปัญญา
๑	นายสมเดช ศรีรุ่งเรือง	๒๔๓ หมู่ที่ ๗	การทำเกษตรแบบผสมผสาน
๒	นายธีรพงศ์ แซ่หลี	๙๘ หมู่ที่ ๑๑	การทำเกษตรแบบผสมผสาน

๔. ด้านความศาสนา

ที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	ภูมิปัญญา
๑	นายรัช มั่นคง	๑๐๕ หมู่ที่ ๑	พิธีกรรมทางศาสนา
๒	นายเชวงศักดิ์ กานดี	๓๑ หมู่ที่ ๑๐	พิธีกรรมทางศาสนา

การทำกระดัง

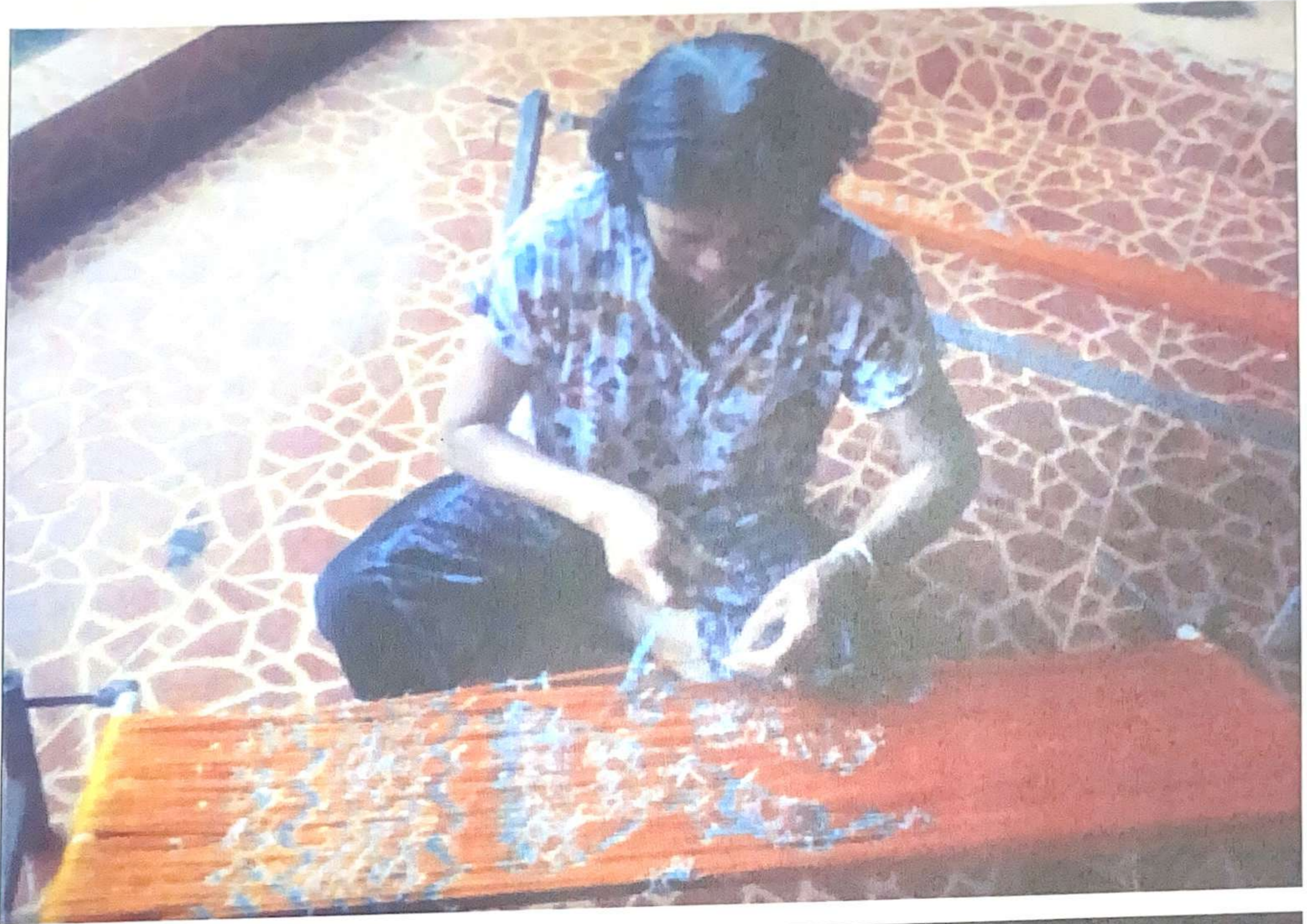
การทำไม้กวาดดอก้อ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น การเลี้ยงหม่อนไหมและการทอผ้าไหม

กลุ่มทอผ้าไหม

119

ภูมิปัญญาท้องถิ่น การนวดแผนไทย

ด้านศาสนพิธี

ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำเครื่องจักรสาน

สำเนาฉบับ

โครงการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มผู้สูงอายุ ตำบลเขาค่าย องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

๑. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มผู้สูงอายุ ตำบลเขาค่าย

๒. หลักการและเหตุผล

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในชุมชนมากที่สุด มีอำนาจหน้าที่ที่เข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหาในเขตพื้นที่ให้ตรงกับความต้องการของประชาชน ด้วยปัจจุบันกลุ่มผู้สูงอายุตำบลเขาค่าย ได้มีการรวมตัวเพื่อดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ทั้งต่อตัวเองสังคมส่วนรวม ทั้งนี้ ผู้สูงอายุ ถือว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าและสมควรได้รับการส่งเสริมในหลายๆด้าน อาทิเช่น การส่งเสริมอาชีพ การส่งเสริมสวัสดิการ การให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือด้านต่างๆ

ไม้กวาด เป็นอุปกรณ์ที่ยังจำเป็นต้องใช้ภายในครอบครัว การทำไม้กวาดเพื่อจำหน่ายจึงเป็นการเสริมรายได้ อีกทางหนึ่งให้กับครอบครัว องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย เล็งเห็นถึงความสำคัญของกลุ่มพัฒนาสตรีและกลุ่มผู้สูงอายุ ในการประกอบอาชีพโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพเสริมรายได้ การทำไม้กวาดดอกหญ้าซึ่งเป็นอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพ สามารถเพิ่มพูนรายได้ เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นการนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ ทั้งเป็นการสืบสาน รักษาภูมิปัญญาและสืบทอดไปถึงลูกหลานอีกทั้งไม้กวาดดอกหญ้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทุกครัวเรือนใช้ กันอย่างกว้างขวาง ดังนั้นจึงเป็นที่ต้องการของท้องตลาด

ปัจจุบันปัญหาราคายางตกต่ำ ค่าครองชีพก็เริ่มสูงขึ้น ในเขตตำบลเขาค่ายซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพการทำสวนยางพารารับจ้างทำสวนทุเรียน มีรายได้ไม่เพียงพอกับการยังชีพ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่ายเห็นว่าปัญหานี้เป็นปัญหาสำคัญ จึงจำเป็นต้องดำเนินโครงการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการสร้างรายได้ที่ยั่งยืน และให้ผู้สูงอายุได้เห็นคุณค่าของตัวเองดังนั้น ในการทำโครงการครั้งนี้เพื่อให้ผู้สูงอายุ ได้รู้จักการสร้างอาชีพเสริมรายได้เพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือน และให้ผู้สูงอายุได้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพ และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการใช้วัตถุดิบในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์
๒. เพื่อให้กลุ่มผู้สูงอายุ ได้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพ และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
๓. สตรีรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว
๔. เพื่อส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมตามศักยภาพของผู้สูงอายุ

๔. เป้าหมาย

๑. กลุ่มผู้สูงอายุ และประชาชนในพื้นที่ จำนวน ๕๐ คน
๒. ผู้ที่ต้องการมีรายได้เสริมจากงานหลัก

๕. วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินการ

๑. เสนอโครงการเพื่อพิจารณาอนุมัติ
๒. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ
๓. รับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ
๔. ประชุมชี้แจงโครงการ
๕. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การฝึกปฏิบัติ
๖. ทำการฝึกอบรม
๗. การฝึกปฏิบัติการทำไม้กวาดดอกหญ้า

๖. ผู้รับผิดชอบโครงการ

งานสังคมสงเคราะห์ สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย

๗. สถานที่ดำเนินการ

อาคารอเนกประสงค์ รพ.สต.เขาค่าย ม.๓ ตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

๘. ระยะเวลาดำเนินการ

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

๙. งบประมาณ

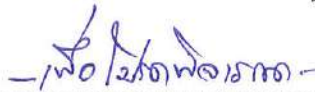
ตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี ๒๕๖๘ โดยเบิกจ่ายจากแผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน งบดำเนินงาน หมวดค่าใช้จ่าย ประเภทรายจ่ายเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายงบรายจ่ายอื่นๆ โครงการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มผู้สูงอายุ เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนิน ไว้ ๓๐,๐๐๐ บาท (สามหมื่นบาทถ้วน)

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. การใช้เวลารว่างให้เกิดประโยชน์
๒. ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว
๓. มีอาชีพเสริมติดตัว สามารถนำไปต่อยอดได้
๔. ส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมตามศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุ ตำบลเขาค่าย

(ลงชื่อ)..... ผู้เขียนโครงการ
(นางสาวกียากรณ์ ไทยถัด)
นักพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ

ความเห็นของหัวหน้าสำนักปลัด

-เพื่อ/ไม่เพื่อ/ขอทราบ-

(ลงชื่อ).....
(นางสาวยุพดี ศิริรัชโกคิน)
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ รักษาการแทน
หัวหน้าสำนักปลัด

ความเห็นของรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

(ลงชื่อ).....
(นางธัญยิกา เรืองเจริญ)
รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย

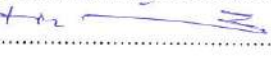
ความเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

๑๐๕๐๗๖๓๓

(ลงชื่อ).....
(นายมานอช ศรีกิม)
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย

คำสั่ง นายองค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย

- อนุมัติ
 ไม่อนุมัติ

(ลงชื่อ).....
(นายเจษฎา จำเริญนุสิทธิ์)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย

แบบตอบรับ

โครงการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มผู้สูงอายุ ตำบลเขาค่าย

ในวันจันทร์ ที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

(ช่วงบ่าย) เวลา ๑๓.๐๐ น. - ๑๖.๐๐ น.

ณ อาคารอเนกประสงค์ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพเขาค่าย

หมู่ที่ ๓ ตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	เบอร์โทร
1	สมศรี วัฒน	๐๘๙๙๐๓๔๓๔
2	วิไลเนียง แป๊ะเข่ง	๖๖๖๖๖๖
3	นริชา เทพทอง	๐๘๗๓๘๑๖๙๑
4	ศ. นริศ งามวิเศษ	
5	ยา อธิสอติ	
6	จำเนียร ศิริระ มาน	
7	นุชทิพย์ มอกรัตน	๐๙๔๓๒๖๘๘๖๓
8	นันทนา วัฒนวิเศษ	นันทนา
9	ลาภ วิเศษ	ลาภ
10	นริศนา นริศ	.
11	ไพโรจน์ อธิสอติ	
12	ชวรงค์ นริศ	
13	นริศ นริศ	
14	นริศ นริศ	๐๘๕๗๙๙๙๑๔๑
15	นริศ นริศ	

16	มอ ยาน ติง น้าตาส	092-5201120
17	อิมพัลส์ เติงตอง	0622251597
18	วิรัตน์ มนน้อย	
19	ชัย ติงตอง	
20	สุภาณี ติงตอง	062-2258415
21	ธานี ติงตอง	0854138701
22	ชัชวาล ติงตอง	0947282610
23	ชัชวาล ติงตอง	
24	ธานี ติงตอง	
25	ชัชวาล ติงตอง	0800889784
26	ชัชวาล ติงตอง	
27	ชัชวาล ติงตอง	090-8760995
28	ชัชวาล ติงตอง	083-2888452
29	ชัชวาล ติงตอง	
30	ชัชวาล ติงตอง	
31	ชัชวาล ติงตอง	092 4425011
32	ชัชวาล ติงตอง	087 2760551
33	ชัชวาล ติงตอง	
34	ชัชวาล ติงตอง	0153093881
35	ชัชวาล ติงตอง	0933259058
36	ชัชวาล ติงตอง	0994101548
37	ชัชวาล ติงตอง	
38	ชัชวาล ติงตอง	
39	ชัชวาล ติงตอง	
40	ชัชวาล ติงตอง	
41	ชัชวาล ติงตอง	
42	ชัชวาล ติงตอง	

แบบตอบรับ

โครงการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มผู้สูงอายุ ตำบลเขาค่าย

ในวันจันทร์ ที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

(ช่วงเช้า) เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น.

ณ อาคารอเนกประสงค์ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพเขาค่าย

หมู่ที่ ๓ ตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	เบอร์โทร
1	นาย ชวชัย มหิต	๐๘๔๙๐๓๔๓๕๑
2	นริศญา เทพพรณ	๐๙๗๓๕๑๖๙๑๒
3	จำเนียร ศิริระฆา	๐๙๖๙๔๓๙๓๑๒
4	ธวัชเนียง แซ่แต้	
5	จำเนียร ศิริระฆา	๐๘๕๙๕๓๙๓๑๒
6	นพคุณ มานะ	๐๙๔๓๒๕๕๘๖๓
7	สมจิตร ๗๕ พงษ์รัตน์	
8	นันทา วิเศษรัตน์	
9	ศุภมาสค์ มงคล	
10	ไพฑูริย์ สิริอุดม	
11	นริศญา นิลมณีรัตน์	๐๘๒๑๐๒๕๕๕๕
12	นพคุณ นิลมณี	
13	อัมพร ยันต์รัตน์	
14	นงเยาว์ นิลมณี	๐๙๕๗๙๕๙๑๑๔
15	นพคุณ นิลมณี	๐๙๕๐๕๕๕๕๕๕

๓๐/๖/๖๘

16	นาง อรุณี ธรรม	0980274694
17	นาง อรุณ ลาภีรัตน์	092-0201120
18	อัครินทร์ เสงี่ยม	0622251577
19	วิรัตน์ พงษ์ทอง	
20	วารี ชาญพัฒน	0854738901
21	พญานิชา อัครินทร์	0947282610
22	กัญญาณี อัครินทร์	062 2258415
23	มธุระ วัลย์	
24	วารี ชาญพัฒน	
25	นางสาว อรุณรัตน์	0800880809
26	สุวิภา อัครินทร์	
27	วิภาดา อัครินทร์	080-9748995
28	กาญจนา อัครินทร์	
29	นันทิมา อัครินทร์	
30	ทองปาน อัครินทร์	
31	อัครินทร์ อัครินทร์	0924425011
32	กัญญาณี อัครินทร์	087 2760551
33	มธุระ วัลย์	
34	อัครินทร์ อัครินทร์	065 3093881
35	อัครินทร์ อัครินทร์	0933259052
36	อัครินทร์ อัครินทร์	
37	อัครินทร์ อัครินทร์	
38	อัครินทร์ อัครินทร์	
39	อัครินทร์ อัครินทร์	
40	อัครินทร์ อัครินทร์	
41	อัครินทร์ อัครินทร์	
42	อัครินทร์ อัครินทร์	

โครงการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มผู้สูงอายุ ตำบลเขาค่าย (ไม้กวาดดอกหญ้า)

